

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointilomake toimielimille

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kaupungissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Tätä tarkoitusta varten kaupunginhallituksen tulee esittää toimintakertomuksessa selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä keskeiset johtopäätökset sen toteutumisesta tilikaudella.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Karkkilan kaupungin 1.3.2010 § 43 hyväksymän sisäisen valvonnan ohjeen mukaan sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kaupunginvaltuuston lisäksi kaupunginhallitus sekä vastuullaan olevan toiminnan osalta lautakunnat.

Sisäisen valvonnan toteuttamisvastuu on kaupunginhallituksella, lautakunnilla, kaupunginjohtajalla, toimialajohtajilla, vastuualueiden ja osavastuualueiden päälliköillä ja esimiesasemassa olevilla.

Tällä arviointilomakkeella arvioidaan toimielimen alaisen toiminnan toteutumista vuonna 2014. Arviointilomakkeiden yhteenveto ja niistä tehtävät johtopäätökset toimivat pohjana kaupunginhallituksen tilinpäätöksessä antamalle sisäisen valvonnan selonteolle.

1. Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Selonteossa tulee ottaa kantaa sisäisen valvonnan toimivuuteen lakien ja päätösten sekä hyvän hallintotavan noudattamisessa erityisesti lakisääteisissä tehtävissä ja erityisesti silloin, kun niiden noudattamisessa on havaittu puutteita. Selonteossa saattaa olla aiheellista arvioida sisäisen valvonnan toimivuutta tilanteessa, jossa toimielimen tai viranhaltijan toimintaan on tilikauden aikana kohdistunut kunnallisvalitus, korvausvaatimus, syyteeseen asettaminen tai muu oikeusseuraamus.

Yleisarvosana: 5

Kirjallinen arviointi:

Kasvatus- ja opetuslautakunnan alaista toimintaa ohjataan lainsäädännöllä, valtakunnallisilla ja paikallisilla ohjeilla ja määräyksillä sekä Karkkilan kaupungin hallintosäännöllä ja yhteisillä linjauksilla. Toimintaa on toteutettu säännösten, lakien ja päätösten sekä hyvän hallintotavan mukaisesti. Toimielimen tai viranhaltijoiden toimintaan on kohdistunut yksi valitus maksuttoman koulukuljetuksen epäämisestä. Asiaa käsiteltiin moniammatillisesti ja se päättyi asiakkaan eduksi, mutta kaupungille kustannusneutraalina. Vaatimuksia, syytteitä tai muita oikeusseuraamuksia ei ole ollut.

Lakien, määräysten ja päätösten noudattamista on seurattu Kasvatus- ja opetuslautakunnan ja tarkastuslautakunnan toiminnassa sekä YT- ja henkilöstökokousten myötä säännöllisesti. Kehityskeskusteluja on pidetty säännöllisesti vuosittain.

Hyvää hallintotapaa on noudatettu kiinnittämällä huomiota hallintomenettelyihin ja säännöllisten toimialan johtoryhmän kokousten, rehtorikokousten, toimipaikkakohtaisten kokousten sekä erilaisten kehittämiskokousten käytänteisiin ja toimintatapoihin. Kaikki lakisääteiset suunnitelmat

ovat ajan tasalla. Varhaiskasvatuksen suunnitelma (vasu) on päivitetty, perusopetuksen A1 – kielen opetussuunnitelma on laadittu ja A1 –kielen luokkien 3-6 opetussuunnitelmat on päivitetty, oppilas- ja opiskelijahuollon toimintasuunnitelma sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on myös päivitetty.

2. Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta esitetään tilinpäätöksen toimintakertomuksessa ja talousarvion toteutumisvertailussa. Silloin kun tavoitteen asettamisessa tai määrärahan budjetoinnissa on tapahtunut olennainen virhe tai tulosvastuuta ei ole noudatettu tai toimivalta varojen käytössä on toistuvasti ylitetty, saattaa asia kuitenkin olla syytä tuoda esiin selonteossa korjausehdotuksineen.

Yleisarvosana: 5

Kirjallinen arviointi:

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on käsitelty yksityiskohtaisesti lautakunnan toimintakertomuksessa ja sisäisissä talousarvion toteutumisarvioissa. Kasvatus- ja opetuslautakunta on päässyt sekä taloudellisiin että toiminnallisiin tavoitteisiinsa erinomaisesti, Toimintatulot ovat ylittyneet 398 441 € yli arvoidun ja toimintakulut alittuneet n. 200 000 €. Toimintakate on alittumassa budjetoidusta. Tosin suuri osa syksyllä saaduista valtionavustuksista siirtyvät vuodelle 2020 hankekausien vuoksi. Tavoitteiden toteutumista seurataan virkamiestyönä ja arviointia kehitetään osana työryhmätyöskentelyä.

Varojen käyttöä valvotaan säännöllisesti lautakunnalle toimitettavin raportein ja jatkuvasti vastuuhenkilöiden johdolla sekä mm. sivistystoimen johtoryhmässä käytävin keskusteluin. Tuloksellisuutta arvioidaan myös valtakunnallisten kyselyjen ja arviointien avulla.

3. Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja arvioidaan kaupungin toimintaan liittyviä riskejä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi. Kaupungin riskienhallinnan tasoa ja riittävyttä arvioidaan sekä varsinaiseen toimintaan, investointeihin, rahoitukseen että vahinkoihin liittyvissä riskeissä. Riskit vaikuttavat toteutuessaan kunnan asemaan, talouteen, palvelukykyyn, työvoiman saatavuuteen ja yleiseen kilpailukykyyn asukkaista ja yrityksistä. Toimintaan, investointeihin ja rahoitukseen liittyvät riskit jäävät pääsääntöisesti kaupungin kannettavaksi. Vahinkoriskin toteutumisesta seuraavaa menoa tai menetystä voidaan rajata vakuuttamalla. Riskienhallinnan järjestämistä arvioidaan selonteossa esimerkiksi seuraavin perustein:

- Onko riskienkartoitus kaupungissa ajan tasalla ja onko se tehty riittävän kattavasti?
- Onko riskienhallinta ja seuranta vastuutettu selkeästi ja onko siihen riittävä asiantuntemus?
- Onko onnistuttu toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa?

Yleisarvosana: 3

Kirjallinen arviointi:

Riskien kartoitus on päivitetty vuoden 2019 aikana. Riskienkartoituksen myötä nimettiin vastuuhenkilöt ja sovittiin jatkuvasta seurannasta. Hanketoiminnan osalta vastuut on jaettu hallintosäännön mukaisesti ja sisäinen valvonta toteutuu suunnitellusti.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisessa toiminnassa merkittävä riski on henkilöstöön liittyvä. Esimiesten mukaan tämä näkyy tehtäväalueen laajuutena/henkilöresurssin niukkuutena, mikä helposti haavoittaa toimintaa ja heikentää mahdollisuuksia mm. asianmukaiseen sisäiseen valvontaan.

4. Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Selonteossa arvioidaan sisäisen valvonnan toimivuutta erityisesti silloin, kun omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa on toteutunut menetyksiä, arvon alennuksia tai jouduttu korvaus tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen. Menetys tai korvaus voi olla seuraus esimerkiksi virheellisestä menettelystä hankinnan kilpailuttamisessa tai omaisuuden luovutukseen liittyvässä arvonlisäveron palautuksessa tai valtionosuuden takaisinperinnässä.

Yleisarvosana: 4

Kirjallinen arviointi:

Karkkilan kaupunki, mukaan lukien sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala kuuluu yhteisten hankintasopimusten piiriin. Hankintaohjetta noudatetaan sekä tavaroiden että palveluiden hankinnassa. Lautakunta antaa toiminnalle rajat ja vastuuttaa henkilöt.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan omaisuudesta huolehtiminen ja ilmoitusvelvollisuus kuuluu jokaisen työntekijän velvollisuuksiin. Laitteiden ja välineiden vastuuhenkilöt käydään läpi ja nimetään ja mm. atk-laitteista pidetään listaa. Korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen ei ole jouduttu.

Teknisen toimialan kanssa pyritään yhteisiin rakennusten kuntokatselmuksiin vuosittain. Työsuojeluun liittyvien työpaikkakäyntien yhteydessä sovitaan niin kiinteistön kuin välineiden ja laitteistojen kunnostamisesta ja aikataulusta. Myös sähköistä kulunvalvontaa ja kiinteistöjen käyttöön liittyviä prosesseja on kehitetty edelleen vuoden 2019 aikana.

5. Sopimustoiminta

Sopimukseen liittyvää sisäistä valvontaa on selonteossa aiheellista arvioida erityisesti silloin, kun sopimuksella on ollut sellaisia negatiivisia seuraamuksia, joita ei sopimusta tehdessä ole ennakoitu. Selonteossa on myös syytä arvioida onko sopimusehtojen noudattaminen ja vanhentumisaikojen seuranta kunnassa ajantasaisista ja kattavasti vastuutettu.

Yleisarvosana: 4

Kirjallinen arviointi:

Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialalla sopimuksia solmitaan lähinnä opiskelutarvikkeiden ja oppikirjojen toimittajien sekä eri hankkeissa mukana olevien kumppaneiden kanssa. Solmittuja sopimuksia on noudatettu ja seurattu toteutumista asianmukaisesti nykyjärjestelmillä.

Sopimukset on kirjattu käytössä olevaan asianhallintajärjestelmään. Sopimusten hallintaa kehitetään laajemmin asianhallintajärjestelmän päivittämisen ja sen uudempien sopimushallintaominaisuuksien kautta. Vastuut sopimusten laadinnassa ja hyväksymisessä on kirjattu hallintosääntöön ja sopimusehtojen noudattaminen, seuranta sekä sopimusten vanhentumisaikojen seurantaan on nimetty vastuuhenkilö. Lisäksi sivistysjohtaja seuraa sopimustoimintaa.

6. Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida systemaattisilla menetelmillä sisäisen valvonnan toimivuutta ja tehokkuutta sekä tukea kunnan johtavia viranhaltijoita ja toimielimiä riskienhallinnan toteuttamisessa. Sisäinen tarkastus suoritetaan toimivan johdon johdolla ja alaisuudessa.

Selonteosta tulee käydä ilmi, miten sisäinen tarkastus on toimielimessä järjestetty, tarkastustoiminnon laajuus, kohdentuminen ja keskeiset tulokset päätyneellä tilikaudella ja johtopäätökset.

Yleisarvosana: 3

Kirjallinen arviointi:

Sisäistä tarkastusta toteutetaan osana muuta toimintaa. Raportoitavalla toimikaudella ongelmia ei ole esiintynyt. Kuitenkin sisäiseen tarkastukseen ja riskienhallintaan liittyvää prosessia on syytä tarkistaa ja kehittää.

Toimialajohtaja ja palvelualueen- sekä toimintayksikön päälliköt raportoivat toiminnasta lautakunnalle. Raportointimuotoina ovat kolmannesvuosiraportit, tilinpäätös, toimintakertomus; selonteko mm. tarkastuslautakunnalle; sivistystoimialan johtoryhmä ja hankeraportit. Lautakunnan alainen toiminta osallistuu lisäksi valtakunnalliseen toimialaa koskevaan raportointiin.

Palautattehan arviointilomakkeen täytettynä viimeistään 22.2.2020 osoitteeseen:

taloustuki@karkkila.fi